

ที่ นร 0707.4.1/101

สำนักงาน ก.พ.

ถนนพิษณุโลก กท 10300

8 พฤษภาคม 2543

เรื่อง ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการ

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการฯ คำนวณ ที่ นร 0204/ว(ส) 5132

ลงวันที่ 20 เมษายน 2543

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกความเห็นของ ก.พ. เรื่อง ข้อเสนอเกี่ยวกับทิศทางและจุดเน้นการปรับ
บทบาทและภารกิจของกระทรวงสาธารณสุข

ตามหนังสือที่อ้างถึง ขอให้เสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้อง หรือส่วนอื่นที่เห็น
สมควร เรื่องร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.
ตามที่กระทรวงสาธารณสุขเสนอ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงาน ก.พ. ได้พิจารณาเรื่องนี้แล้ว มีความเห็นดังนี้

1. เห็นชอบในหลักการที่จะให้มีการปฏิรูประบบสุขภาพ โดยมีคณะกรรมการ
ปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ ในสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นกลไกการพิจารณาคำหนดสาระสำคัญ
และบทบาทหน้าที่ของการปฏิรูประบบสุขภาพเพื่อตราเป็นพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.
โดยกำหนดเป็นร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.
ตามที่กระทรวงสาธารณสุขเสนอ

2. การกำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ ควร
ประกอบด้วยบุคคลที่เป็นกลางและมีจำนวนไม่มากเกินไป เพื่อให้มีความคล่องตัวและให้ได้
ความเห็นเกี่ยวกับการปฏิรูประบบสุขภาพที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชน แต่องค์
ประกอบของคณะกรรมการปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติที่กระทรวงสาธารณสุขเสนอ มีจำนวน 37
ถึง 42 คน ซึ่งเป็นจำนวนที่มากเกินไป จะทำให้ไม่คล่องตัวในการดำเนินการ

/3. คณะกรรมการปฏิรูป

25/54

26/54

3. คณะกรรมการปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ ควรจัดทำแผนปฏิรูประบบบริหาร ภาครัฐที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติ เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2542 ให้กระทรวง ทบวง กรม และ หน่วยงานของรัฐดำเนินการ เนื่องจากการปฏิรูประบบสุขภาพเป็นการปรับเปลี่ยนบทบาทภารกิจ และวิธีการบริหารภาครัฐของกระทรวงสาธารณสุขและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นจึงควร ยึดหลักการ วัตถุประสงค์และขั้นตอนการปฏิรูปตามที่กำหนดในแผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ ดังกล่าวด้วย :

4. โดยที่ ก.พ. ได้พิจารณาและมีมติเกี่ยวกับทิศทางและจุดเน้นการปรับบทบาทและ ภารกิจของกระทรวงสาธารณสุขไว้แล้ว ในการประชุม ก.พ. ครั้งที่ 1/2543 วันที่ 10 มกราคม 2543 สำนักงาน ก.พ. จึงเห็นว่าควรนำมติ ก.พ. ดังกล่าวนี้ออกไปกำหนดเป็นสาระสำคัญและ บทบัญญัติของการปฏิรูประบบสุขภาพในร่างพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ต่อไป ทั้งนี้ตามบันทึกความเห็นของ ก.พ. ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายบุญปลุก ขาบกะ)

รองเลขาธิการ ก.พ.

รักษาการในตำแหน่งเลขาธิการ ก.พ.

สำนักพัฒนาโครงสร้างส่วนราชการและยักรากำลัง

กลุ่มสังคม ส่วนที่ 1

โทร 2819707 โทรสาร 2820874

สิ่งที่ส่งมาด้วย

บันทึกความเห็นของ ก.พ.
เรื่อง ข้อเสนอเกี่ยวกับทิศทางและจุดเน้นการปรับบทบาทภารกิจ
ของกระทรวงสาธารณสุข

ที่มา

:

1. คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2542 เห็นชอบ แผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ โดยให้ทุกกระทรวง ทบวง กรมและหน่วยงานของรัฐ ปรับเปลี่ยนบทบาทภารกิจ โครงสร้าง และวิธีการบริหารภาครัฐ ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขเป็นกระทรวงหนึ่งที่จะต้องปรับเปลี่ยนบทบาทภารกิจ โครงสร้าง และวิธีการบริหารภาครัฐในกลุ่มกระทรวงภาคสังคมด้วย

2. อ.ก.พ. วิชาญเกี่ยวกับการปรับปรุงระบบบริหารและการพัฒนา ส่วนราชการได้มอบหมายให้ อ.ก.พ.๑ เป็นที่ปรึกษาการปรับเปลี่ยนบทบาทภารกิจของ กระทรวง ทบวง กรม ในกลุ่มกระทรวงต่าง ๆ โดยมอบให้ นายอมเรศ ศิลอาอ่อน เป็นที่ปรึกษากลุ่มกระทรวงภาคเศรษฐกิจ นายสิปปนนท์ เกตุทัต เป็นที่ปรึกษากลุ่ม กระทรวงภาคสังคม และนายสมศักดิ์ ชุโต เป็นที่ปรึกษากลุ่มกระทรวงด้านบริหาร

3. สำนักงาน ก.พ. ได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารกระทรวงสาธารณสุข และผู้เกี่ยวข้อง (Stakeholders) เช่น ผู้แทนหนังสือพิมพ์ มาร่วมประชุมระดมสมอง กำหนดทิศทาง จุดเน้นบทบาทภารกิจของกระทรวงสาธารณสุข รวม 2 ครั้ง เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2542 และวันที่ 19 ตุลาคม 2542 โดยมีนายสิปปนนท์ เกตุทัต เป็นประธาน และขณะนี้กระทรวงสาธารณสุขได้เตรียมการที่จะปฏิรูประบบสุขภาพ โดยจะตราเป็น ร่างพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ทั้งนี้ โดยจะขอให้คณะกรรมการ ปฏิรูประบบสุขภาพและสำนักงานเลขานุการเป็นผู้ดำเนินการ

4. ในการประชุม ก.พ. ครั้งที่ 1/2543 วันจันทร์ที่ 10 มกราคม 2543 สำนักงาน ก.พ. ได้นำข้อเสนอการปรับบทบาทภารกิจของกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งได้มีการระดมความเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารกระทรวง และผู้เกี่ยวข้อง เสนอ ก.พ. พิจารณาให้แนวทางและข้อเสนอเพิ่มเติมเพื่อเตรียมการที่จะร่วมผลักดันการปรับเปลี่ยนบทบาทภารกิจกระทรวงสาธารณสุขและการปฏิรูประบบสุขภาพต่อไป

ทิศทางและจุดเน้นการปรับบทบาทภารกิจและการปฏิรูประบบสุขภาพ

1) ควรเปลี่ยนจุดเน้นของบทบาทกระทรวงสาธารณสุขใหม่ โดยเปลี่ยนจากเดิมที่เน้นรักษา “ไข้” ของคน มาเน้นรักษา “คน” (สุขภาพของทุกคน) หรือ “สุขภาพที่ดีถ้วนหน้า” และให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมดูแลรักษาสุขภาพ

2) จุดเน้นของสุขภาพต้องมุ่งสู่ “องค์รวมของสุขภาพ” คือ เน้นทั้งสุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพปัญญา และสุขภาพสังคม และเน้นให้ประชาชนทุกกลุ่ม เด็ก เยาวชน คนวัยทำงาน ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส และผู้พิการ ได้รับบริการและมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพด้วย

3) ในการบริหารงานด้านสุขภาพต้องเน้นเอกภาพและจำกัดบทบาทของรัฐ และให้กระทรวงและหน่วยงานอื่น ๆ เช่น กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงแรงงาน กระทรวงวิทยาศาสตร์ และองค์กรปกครองท้องถิ่น องค์กรเอกชนและประชาชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสุขภาพ

ภารกิจหลักของกระทรวงสาธารณสุข

กระทรวงสาธารณสุขควรเป็นองค์กรหลักในการส่งเสริมการดูแลสุขภาพองค์รวมของสุขภาพคนไทยทุกคนให้มีความปกติสุขทั้งกาย ใจ ปัญญา และการมีคุณภาพการดำรงชีวิตที่ดีในสังคม โดยสนับสนุนองค์กรท้องถิ่น องค์กรเอกชนและประชาชน และองค์กรวิชาชีพต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้งนี้ โดยกระทรวงสาธารณสุขควรมีภารกิจหลักที่สำคัญ ดังนี้

- 1) เสนอแนะและพัฒนานโยบาย แผนกลยุทธ์ และระบบสุขภาพโดยรวม
- 2) กำหนดมาตรฐานและคุณภาพของสุขภาพระดับชาติ รับรอง และกำกับตรวจสอบให้เป็นไปตามมาตรฐาน
- 3) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาวิชาการใหม่ ๆ รวมทั้งประเมินเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข
- 4) สนับสนุนทรัพยากรและติดตามประเมินผลในภาพรวม

การพิจารณาของ ก.พ.

ก.พ. ได้พิจารณาเรื่องนี้แล้ว มีมติเห็นชอบด้วยกับทิศทางและจุดเน้นการปรับบทบาทและภารกิจของกระทรวงสาธารณสุข รวมทั้งมีความเห็นและข้อสังเกตสรุปได้ ดังนี้

1) กระทรวงสาธารณสุขเป็นกระทรวงขนาดใหญ่ที่มีเหตุผลความจำเป็นต้องปรับบทบาทภารกิจ โครงสร้างและวิธีการบริหารจัดการใหม่ นอกเหนือจากความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ เจอนไขความช่วยเหลือจากองค์กรและหน่วยงานต่างประเทศ เช่น ธนาคารพัฒนาเอเซีย นโยบายรัฐบาล และการแก้ปัญหการบริหารจัดการของกระทรวงตามข้อเสนอแล้ว ความจำเป็นที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ค่าใช้จ่ายการรักษาสุขภาพของคนไทยในปัจจุบันสูงมาก ดังนั้น เมื่อพิจารณาข้อจำกัดด้านงบประมาณค่าใช้จ่ายของรัฐในปัจจุบันและอนาคต การปรับบทบาทภารกิจและวิธีการบริหารจัดการของกระทรวงสาธารณสุขในครั้งนี้ จึงควรมีเป้าหมายที่ชัดเจนเป็นตัวชี้วัดค่าใช้จ่ายด้านการรักษาสุขภาพว่าจะลดลงในแต่ละช่วงเวลาอย่างไร และขณะเดียวกันควรนำแนวคิดเรื่องเศรษฐศาสตร์การสาธารณสุขมาปรับใช้ด้วย

2) เห็นด้วยกับทิศทางและจุดเน้นของการปรับบทบาทภารกิจกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งจะปรับเปลี่ยนบทบาทจากเดิมที่เน้นการรักษาคนไข้ เป็นเน้นการส่งเสริมป้องกัน รักษา และฟื้นฟูสุขภาพคนไทยทุกคนอย่างครบวงจร (Health for All)

ในลักษณะองค์รวมของสุขภาพทั้งทางกาย ใจ ปัญญา และสังคม โดยเพิ่มจุดเน้นให้ ส่วนราชการ องค์กรภาครัฐ องค์กรเอกชนและประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลและ ส่งเสริมสุขภาพ (All for Health) แต่ทั้งนี้ องค์กรที่ควรมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สุขภาพนั้นควรคำนึงถึงมหาวิทยาลัยในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยที่จะแยกออกไปเป็น มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐและสภากาชาดไทย ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ดูแลเรื่องสุขภาพ และได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลด้วย นอกจากนี้เมื่อมีการกระจายอำนาจการบริหารงาน สาธารณสุขออกไปแล้ว องค์กรปกครองท้องถิ่น องค์กรเอกชน และประชาชนจะเข้า มีส่วนร่วม ดังนั้นในการปรับบทบาทภารกิจ โครงสร้างและวิธีการบริหารงาน ของกระทรวงสาธารณสุข จึงต้องคำนึงถึงการเชื่อมโยง บทบาท ภารกิจและมีระบบการ ประสานงานระหว่างหน่วยงานในลักษณะดังกล่าวข้างต้นด้วย

3) ทิศทางในการปรับภารกิจของกระทรวงสาธารณสุข นอกจากจะนำไปสู่ภารกิจหลักด้านนโยบาย การกำหนดมาตรฐานและคุณภาพด้านสุขภาพ งานวิจัยพัฒนา ส่งเสริมวิชาการ และกำกับติดตามผลงานตามข้อเสนอแล้ว งานปฏิบัติ เช่น โรงพยาบาล จะค่อย ๆ แปรรูปออกไปเป็นองค์กรมหาชน รวมทั้งโอนภารกิจที่มีไข่งานกิจ ของกระทรวงสาธารณสุข เช่น การผลิตบุคลากร ไปให้กระทรวงศึกษาธิการและทบวง มหาวิทยาลัย เป็นต้น ซึ่งในระยะต่อไปจะมีการแยกงานด้านนโยบายและงานด้านปฏิบัติ การออกจากกันอย่างชัดเจน โดยงบประมาณรายจ่ายในระยะสั้นอาจจะเพิ่ม เนื่องจากต้อง มีการจูงใจให้โรงพยาบาลออกไปเป็นองค์กรมหาชน แต่ในระยะยาวงบประมาณรายจ่าย ด้านสุขภาพ โดยรวมจะลดลง และจะมีความคุ้มค่าในการลงทุนด้านสุขภาพมากขึ้น

4) การปรับบทบาทภารกิจและโครงสร้างกระทรวงสาธารณสุข การ ปฏิรูประบบสุขภาพ และการที่จะกำหนดเป็นพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติที่กระทรวง สาธารณสุขได้เริ่มต้นดำเนินการอยู่นั้น ควรมีมาตรการ ระบบรองรับ และข้อที่ควรคำนึง ดังนี้

- 4.1) การปฏิรูประบบสุขภาพโดยการตราเป็นพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ อาจดำเนินการโดยการตั้งคณะผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องด้านสุขภาพ ซึ่งมีความเป็นกลาง จำนวน 7 - 9 คน ขึ้นมาเป็นคณะกรรมการระดับชาติในลักษณะของ ROYAL COMMISSION และจัดให้มีเงินสนับสนุนในระยะดำเนินการ จะเป็นมาตรการที่ทำได้สำเร็จโดยเร็ว

4.2) การส่งเสริมสุขภาพโดยรวม กระทรวงสาธารณสุขจะเป็นองค์กรหลัก แต่บทบาทการส่งเสริมสุขภาพจะต้องผลักดันให้เป็นบทบาทของกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงอื่น ๆ ด้วย สำหรับการกระจายอำนาจด้านบริการสุขภาพแก่องค์กรปกครองท้องถิ่นนั้น จะต้องสร้างความพร้อมให้สามารถดำเนินการเรื่องการบริการสุขภาพแก่ประชาชนในเขตพื้นที่ด้วย ส่วนองค์กรปกครองท้องถิ่นใดที่มีความพร้อมอยู่แล้วก็อาจกระจายอำนาจเรื่องการบริการด้านสุขภาพจากกระทรวงสาธารณสุขให้รับไปดำเนินการก่อนได้

4.3) ควรมีมาตรการสร้างความเข้าใจให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินการปฏิรูประบบสุขภาพระหว่างผู้บริหารและข้าราชการในกระทรวงสาธารณสุข ก่อน แล้วจึงดำเนินการร่วมกันระหว่าง ก.พ. กับกระทรวงสาธารณสุข ตามบทบาทภารกิจ โครงสร้างของกระทรวงสาธารณสุขที่คณะกรรมการปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ จะกำหนดต่อไป

4.4) ควรปรับเปลี่ยนแนวคิดการบริหารงานในกระทรวงสาธารณสุขที่ปัจจุบันกระทรวงได้ใช้แพทย์เป็นผู้บริหารเป็นส่วนใหญ่เสียใหม่ เพราะการบริหารงานในหน่วยงานวิชาชีพอื่นก็เปลี่ยนแปลงแนวคิดนี้ไปแล้ว นอกจากนี้ควรให้ความสำคัญกับการแพทย์แผนไทยเพิ่มขึ้นด้วย
